

**Tezaurul de monete turcești
din prima jumătate a secolului al XIX-lea
de la Străulești-București**

Paraschiva Stancu
George Trohani

În vara anului 1976 Muzeul Național de Istorie a României a fost sesizat că în timpul unor lucrări de excavare pe malul stâng al Colentinei, la nord de cartierul Dămăroaia și la sud de Școala de Jandarmi, s-a descoperit un tezaur monetar.

Cercetarea efectuată la fața locului, de către Carmen-Maria Petolescu și George Trohani, a dus la recuperarea a 1527 monete și a unui fragment de strachină cu decor pictat și smălțuit ce datează din prima jumătate a secolului al XIX-lea.

Din studierea tuturor monetelor s-au putut stabili următoarele:

1) Tezaurul conține 57 monete în valoare de una *accea*, 1447 monete în valoare de una *parà*, două monete care pot fi *accea* dar și *parà*, o monedă *beş-parà*, un *altnîşlik* de la Abdul Hamid I, șapte monete în valoare de un *yüzlük*, nouă monete în valoare de un *ikilik* și trei monete în valoare de un *kuruş* – ultimele trei categorii fiind emise de sultanul Selim III.

2) Cea mai veche monedă este o *accea* din timpul sultanului Murad III, din 1574, care este neperforată, are un $D = 13$ mm și o $Gr = 0,4$ g. Identificarea s-a făcut după *turà*, locul de emisie și hegira fiind ilizibile.

3) Cea mai recentă monedă este o *parà* emisă de sultanul Abdul Medgid în anul 1831.

4) 56 de monete n-au putut fi determinate, iar 8 sunt falsuri.

5) O mare parte din monete erau perforate, ceea ce denotă că o parte din ele, într-o perioadă anterioară teaurizării, au făcut parte dintr-o salbă. Este de remarcat că doar paralele și accelele au fost perforate.

5) Valoarea intrinsecă a tezaurului este de circa 3.120 parale cee ce înseamnă ceva în jurul sumei de 80 lei, sumă relativ modestă pentru vremea respectivă.

TABEL
cuprinzând clasificarea monetelor descoperite la Străulești

Sultan	Valoare	Loc emisie	Hegiră	An domnie	An creștin	Nr. piese
Murad III	Accea	?	?	-	1574	1
Ahmed III	Para	Constantinopol	1115	-	1703	22
	Para	Egipt	1115	-	1703	1
	Para	Constantinopol	1115	5	1707	1
Total	Para					24
Mahmud I	Para	Constantinopol	?	-	1730	82
	Para	Constantinopol	1143	-	1730	11
	Para	Egipt	1143	-	1730	31
	Para	Egipt	1143	4	1733	3
	Para	Egipt	1143	5	1734	3
Total	Para					130
Osman III	Para	Constantinopol	?	-	1754	3
	Para	Constantinopol	(11)87 ?	-	1754	1
	Para	Constantinopol	1168	-	1754	5
	Para	Egipt	1168	-	1754	11
	Para	Egipt	1168	4	1757	2
Total	Para					22
Mustafa III	Para	Constantinopol	1171	-	1757	2
	Para	Istanbul	1171	-	1757	24
	Para	Egipt	1171	-	1757	108
	Para	Istanbul	1171	?	1757	3
	Para	Egipt	1171	?	1757	7
	Para	?	1171	?	1757	2
Total	Para		1171		1757	146
	Para	Istanbul	1171	1	1757	1
	Para	Egipt	1171	1	1757	31
Total	Para		1171	1	1757	32
	Para	Istanbul	1171	2	1758	13
	Para	Egipt	1171	2	1758	3
Total	Para		1171	2	1758	16
	Para	Istanbul	1171	3	1759	8
	Para	Egipt	1171	3	1759	1
Total	Para		1171	3	1759	9
	Para	<i>Istanbul</i>	1171	4	1760	4
	Para	Istanbul	1171	5	1761	15
	Para	Egipt	1171	5	1761	4
Total	Para		1171	5	1761	19
	Para	Istanbul	1171	6	1762	3
	Para	Egipt	1171	6	1762	11
Total	Para		1171	6	1762	14
	Para	Istanbul	1171	7	1763	18
	Para	Egipt	1171	7	1763	3
Total	Para		1171	7	1763	21
	Para	Istanbul	1171	8	1764	25
	Para	Egipt	1171	8	1764	1

<i>Total</i>	<i>Para</i>		1171	8	1764	26
	<i>Para</i>	<i>Istanbul</i>	1171	9	1765	4
	<i>Para</i>	<i>Istanbul</i>	1171	80	1766	13
	<i>Para</i>	<i>Istanbul</i>	1171	81	1767	14
	<i>Para</i>	?	1171	81	1767	1
<i>Total</i>	<i>Para</i>		1171	81	1767	15
	<i>Para</i>	<i>Constantinopol</i>	1171	12	1768	1
	<i>Para</i>	<i>Istanbul</i>	1171	82	1768	11
	<i>Para</i>	<i>Egipt</i>	1171	82	1768	6
<i>Total</i>	<i>Para</i>		1171	82	1768	17
	<i>Para</i>	<i>Egipt</i>	1171	13	1769	1
	<i>Para</i>	<i>Istanbul</i>	1171	83	1769	14
	<i>Para</i>	<i>Egipt</i>	1171	14	1770	1
	<i>Para</i>	<i>Istanbul</i>	1171	84	1770	1
	<i>Para</i>	<i>Istanbul</i>	1171	85	1771	11
	<i>Para</i>	<i>Istanbul</i>	1171	86	1772	8
	<i>Para</i>	<i>Egipt</i>	1171	86	1772	5
<i>Total</i>	<i>Para</i>		1171	86	1772	13
	<i>Para</i>	<i>Egipt</i>	1171	17	1773	1
	<i>Para</i>	<i>Istanbul</i>	1171	87	1773	13
	<i>Para</i>	<i>Egipt</i>	1171	87	1773	15
	<i>Para</i>	?	1171	87	1773	1
<i>Total</i>	<i>Para</i>		1171	87	1773	29
	<i>Para</i>	<i>Egipt</i>	1171	89 ?	?	1
<i>Total</i>	<i>Para</i>					409
	<i>Accea</i>	<i>Constantinopol</i>	-	-	1757	1
	<i>Accea</i>	<i>Egipt</i>	-	2	1758	1
<i>Total</i>	<i>Accea</i>					2
TOTAL						411
Mahmud I ? – Ab. Hamid I ?	<i>Para</i>	-	-	-	1730 ? 1754 ?	1
Ab. Hamid I	<i>Altmişlik</i>	<i>Constantinopol</i>	1187	13	1786	1
Ab. Hamid I	<i>Para</i>	<i>Constantinopol</i>	1187		1774	52
	<i>Para</i>	<i>Egipt</i>	1187		1774	164
	<i>Para</i>	<i>Constantinopol</i>	-		1774	5
	<i>Para</i>	<i>Istanbul</i>	-		1774	1
	<i>Para</i>	<i>Egipt</i>	-		1774	1
	<i>Para</i>	<i>Egipt</i>	1187	?	1774	11
	<i>Para</i>	?	1187	?	1774	1
	<i>Para</i>	?	-	?	1774	3
<i>Total</i>	<i>Para</i>		1187		1774	238
	<i>Para</i>	<i>Constantinopol</i>	1187	1	1774	28
	<i>Para</i>	<i>Egipt</i>	1187	1	1774	35
<i>Total</i>	<i>Para</i>		1187	1	1774	63
	<i>Para</i>	<i>Constantinopol</i>	1187	2	1775	12
	<i>Para</i>	<i>Egipt</i>	1187	2	1775	11
	<i>Para</i>	?	1187	2	1775	1
<i>Total</i>	<i>Para</i>		1187	2	1775	24
	<i>Para</i>	<i>Constantinopol</i>	1187	2-3 ?	1775-6	1
	<i>Para</i>	<i>Constantinopol</i>	1187	3	1776	19
	<i>Para</i>	<i>Egipt</i>	1187	3	1776	6
<i>Total</i>	<i>Para</i>		1187	3	1776	25

	Para	Constantinopol	1187	5	1778	22
	Para	Egipt	1187	5	1778	4
<i>Total</i>	<i>Para</i>		<i>1187</i>	<i>5</i>	<i>1778</i>	<i>26</i>
	<i>Para</i>	<i>Constantinopol</i>	<i>1187</i>	<i>6</i>	<i>1779</i>	<i>17</i>
	Para	Constantinopol	1187	7	1780	15
	Para	Egipt	1187	7	1780	3
<i>Total</i>	<i>Para</i>		<i>1187</i>	<i>7</i>	<i>1780</i>	<i>18</i>
	Para	Constantinopol	1187	8	1781	16
	Para	Istanbul	1187	8	1781	1
	Para	Egipt	1187	8	1781	22
<i>Total</i>	<i>Para</i>		<i>1187</i>	<i>8</i>	<i>1781</i>	<i>39</i>
	<i>Para</i>	<i>Constantinopol</i>	<i>1187</i>	<i>9</i>	<i>1782</i>	<i>7</i>
	<i>Para</i>	<i>Constantinopol</i>	<i>1187</i>	<i>10</i>	<i>1783</i>	<i>5</i>
	Para	Constantinopol	1187	11	1784	15
	Para	Egipt	1187	11	1784	1
<i>Total</i>	<i>Para</i>		<i>1187</i>	<i>11</i>	<i>1784</i>	<i>16</i>
	<i>Para</i>	<i>Constantinopol</i>	<i>1187</i>	<i>12</i>	<i>1785</i>	<i>15</i>
	Para	Constantinopol	1187	13	1786	10
	Para	Egipt	1187	13	1786	1
<i>Total</i>	<i>Para</i>		<i>1187</i>	<i>13</i>	<i>1786</i>	<i>11</i>
	<i>Para</i>	<i>Constantinopol</i>	<i>1187</i>	<i>14</i>	<i>1787</i>	<i>10</i>
	Para	Constantinopol	1187	15	1788	14
	Para	Egipt	1187	15	1788	1
<i>Total</i>	<i>Para</i>		<i>1187</i>	<i>15</i>	<i>1788</i>	<i>15</i>
	Para	Constantinopol	1187	16	1789	5
	Para	Egipt	1187	16	1789	1
<i>Total</i>	<i>Para</i>		<i>1187</i>	<i>16</i>	<i>1789</i>	<i>6</i>
	<i>Para</i>	<i>Constantinopol</i>	<i>1187</i>	<i>18</i>	<i>?</i>	<i>1</i>
	<i>Para</i>	<i>Egipt</i>	<i>1187</i>	<i>201</i>	<i>?</i>	<i>5</i>
Total	Para					542
	Accea	-	-	-	1774	3
	Accea	Egipt	1187	2	1775	1
	Accea	Egipt	-	16	1789	1
<i>Total</i>	<i>Accea</i>					<i>5</i>
TOTAL						548
Selim III	<i>Yüzlük</i>	<i>Istanbul</i>	<i>1203</i>	<i>2</i>	<i>1790</i>	<i>2</i>
	<i>Yüzlük</i>	<i>Istanbul</i>	<i>1203</i>	<i>3</i>	<i>1791</i>	<i>1</i>
	<i>Yüzlük</i>	<i>Istanbul</i>	<i>1203</i>	<i>4</i>	<i>1792</i>	<i>2</i>
	<i>Yüzlük</i>	<i>Istanbul</i>	<i>1203</i>	<i>5</i>	<i>1793</i>	<i>2</i>
	<i>Ikilik</i>	<i>Istanbul</i>	<i>1203</i>	<i>1</i>	<i>1789</i>	<i>2</i>
	<i>Ikilik</i>	<i>Istanbul</i>	<i>1203</i>	<i>2</i>	<i>1790</i>	<i>1</i>
	<i>Ikilik</i>	<i>Istanbul</i>	<i>1203</i>	<i>3</i>	<i>1791</i>	<i>1</i>
	<i>Ikilik</i>	<i>Istanbul</i>	<i>1203</i>	<i>5</i>	<i>1793</i>	<i>1</i>
	<i>Ikilik</i>	<i>Istanbul</i>	<i>1203</i>	<i>7</i>	<i>1795</i>	<i>2</i>
	<i>Ikilik</i>	<i>Istanbul</i>	<i>1203</i>	<i>8</i>	<i>1796</i>	<i>1</i>
	<i>Ikilik</i>	<i>Istanbul</i>	<i>1203</i>	<i>10</i>	<i>1798</i>	<i>1</i>
	<i>Kurus</i>	<i>Istanbul</i>	<i>1203</i>	<i>1</i>	<i>1789</i>	<i>1</i>
	<i>Kurus</i>	<i>Istanbul</i>	<i>1203</i>	<i>5</i>	<i>1793</i>	<i>1</i>
	<i>Kurus</i>	<i>Istanbul</i>	<i>1203</i>	<i>8</i>	<i>1796</i>	<i>1</i>
	Para	Istanbul	1203		1789	22
	Para	Egipt	1203		1789	13
	Para	Istanbul	-		1789	1
	Para	Egipt	-		1789	7
	Para	-	-		1789	1

<i>Total</i>	<i>Para</i>		1203		1789	44
	<i>Para</i>	Istanbul	1203	1	1789	22
	<i>Para</i>	Egipt	1203	1	1789	9
<i>Total</i>	<i>Para</i>		1203	1	1789	31
	<i>Para</i>	Istanbul	1203	2	1790	21
	<i>Para</i>	Egipt	1203	2	1790	5
<i>Total</i>	<i>Para</i>		1203	2	1790	26
	<i>Para</i>	Istanbul	1203	3	1791	12
	<i>Para</i>	Istanbul	1203	3-4 ?	1791-2	5
	<i>Para</i>	Istanbul	1203	4	1792	28
	<i>Para</i>	Egipt	1203	4	1792	1
	<i>Para</i>	Islam	1203	4	1792	1
	<i>Para</i>	?	1203	4	1792	1
<i>Total</i>	<i>Para</i>		1203	4	1792	31
	<i>Para</i>	Istanbul	1203	5	1793	33
	<i>Para</i>	?	1203	5	1793	1
<i>Total</i>	<i>Para</i>		1203	5	1793	34
	<i>Para</i>	Istanbul	1203	6	1794	33
	<i>Para</i>	Egipt	1203	6	1794	4
<i>Total</i>	<i>Para</i>		1203	6	1794	37
	<i>Para</i>	Istanbul	1203	7	1795	16
	<i>Para</i>	Egipt	1203	7	1795	5
<i>Total</i>	<i>Para</i>		1203	7	1795	21
	<i>Para</i>	Istanbul	1203	8	1796	20
	<i>Para</i>	Egipt	1203	8	1796	2
<i>Total</i>	<i>Para</i>		1203	8	1796	22
	<i>Para</i>	Istanbul	1203	9	1797	7
	<i>Para</i>	Istanbul	1203	10	1798	1
	<i>Para</i>	Istanbul	1203	11	1799	2
	<i>Para</i>	Istanbul	1203	16	1804	1
	<i>Para</i>	Istanbul	1203	17	1805	1
Total	Para					275
	Accea	Egipt	1203		1789	1
	Accea	Egipt	-	2	1790	1
	Accea	Istanbul	1203	4	1792	1
	Accea	Egipt	1203	10	1798	1
	Accea	Egipt	1203	12	1800	2
	Accea	Egipt	-	-	1789	1
<i>Total</i>	<i>Accea</i>					7
TOTAL						301
Selim III? Mahmud II ?	<i>Accea</i>	<i>Egipt</i>	-	12	1800 ? 1819 ?	1
Mahmud II	<i>Beş Para</i>	<i>Egipt</i>	1223		1808	1
	<i>Para</i>	<i>Egipt</i>	-	-	1808	1
	<i>Para</i>	<i>Egipt</i>	1223	7	1814	1
	<i>Para</i>	?	-	15	1822	1
<i>Total</i>	<i>Para</i>					3
	Accea	Constantinopol	-	-	1808	1
	Accea	Constantinopol	1223		1808	1
	Accea	Egipt	-	-	1808	3
	Accea	Egipt	1223		1808	2
	Accea	Egipt	1223	2	1809	1
	Accea	Egipt	1223	12	1819	1
	Accea	Egipt	1223	15	1822	1
	Accea	Egipt	-	18	1825	1
	Accea	Egipt	-	21	1828	1
	Accea	Constantinopol	-	25	1832	1

	Accea	Constantinopol	1223	27	1834	1
	Accea	Egipt	-	27	1834	1
	Accea	?	-	-	1808	4
Total	Accea					19
TOTAL						23
Ab. Medgid	<i>Para</i>	<i>Constantinopol</i>	<i>1255</i>	<i>1</i>	<i>1831</i>	<i>1</i>
Nedeterminate	Para	Istanbul	-	-	-	1
	Para	Constantinopol	-	-	-	7
	Para	Constantinopol	-	1	-	1
	Para	Constantinopol	-	2	-	1
	Para	Constantinopol	-	5	-	1
	Para	Constantinopol	-	6	-	1
	Para	Egipt	-	-	-	8
Para	?	-	-	-	17	
Total	<i>Para</i>					37
	<i>Accea-Para ?</i>	-	-	-	-	2
	Accea	Egipt	-	-	-	5
	Accea	?	-	-	-	12
Total	<i>Accea</i>					17
Total						56
FALSURI :						
Mahmud II	Para	Constantinopol		28	1835	1
?	Para	Egipt		2		1
Total	Para					2
Ab. Hamid I	Accea			1		1
Mahmud II	Accea	Egipt				1
	Accea	Egipt	1223	3	1810	1
	Accea	Egipt	1163	11	1818	1
	Accea	Egipt	?			1
?	Accea	Egipt	-	-	-	1
Total	<i>Accea</i>					6
TOTAL						8

**Le trésor de monnaies turques
de la première moitié du XIXème siècle,
de Străulești-Bucarest**

Résumé

Pendant l'été 1976 le Musée National d'Histoire de la Roumanie a été annoncé que les travaux d'excavation du bord du ruisseau Colentina, au nord du quartier Dămăroaia et au sud de l'École de Gendarmes, ont conduit à la découverte d'un trésor de monnaies.

La recherche faite à l'endroit, par Carmen-Maria Petolescu et Georges Trohani, a eu comme résultat la récupération de 1527 monnaies et d'un fragment d'écuelle ayant un décor peint et glaçuré qui date de la première moitié du XIXème siècle.

D'après les monnaies on a pu établir les conclusions suivantes:

1) Le trésor contient 57 monnaies d'une valeur de une accée, 1447 monnaies d'une para, deux monnaies qui peuvent être ou accée ou para, un beş-para, un altmîşlîk du sultan Abdoul Hamid I, sept monnaies d'une valeur de un yüzlük, neuf monnaies d'un ikilik, et trois monnaies d'un kuruş – les trois dernières catégories étant frappé par le sultan Selim III

2) La plus vieille monnaie est une accée du temps du sultan Murad III, de 1574, qui est non perforée ; elle a un diamètre de 13 mm et elle pèse 0,4 gr. L'identification a été faite d'après la toura.

3) La plus récente monnaie est un para émis par le sultan Abdoul Medgid en 1831.

4) 56 monnaies n'ont pas pu être identifié et 8 sont des faux.

5) Beaucoup de monnaies sont perforées, ce qui prouve qu'une partie d'entre elles, pendant une époque antérieure à la thésaurisation, on fait partie d'un collier. On doit remarquer que seulement les accées et les paras étaient perforés.

6) La valeur intrinsèque du trésor est d'environ 3.120 paras, ce qui signifie environ 80 lei, somme relativement modeste pour l'époque.

